

FOAIA DIECESANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:	Prețul inserțiunilor:	Correspondențele se adresează redacțiunii
Pentru Austro-Ungaria pe an.. 10 coroane	Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 6 cor., până la 200 de cuvinte 8 cor. de aci în sus 10 coroane	„FOAIA DIECESANĂ“
„ „ „ „ „ pe 1/2 an. 5 „		iară banii de prenumerațiune și inserțiuni al
„ România și străinătate pe an 14 franci		ADMINISTRAȚIA
„ „ „ „ „ pe 1/2 an 7 „		Librăriei și Tipografiei dioc. în Caransebeș

Întregirea venitelor preoțești

(Continuare)

Asemenea sunt a se considera ca ingerință ilicită în afacerile interne ale bisericii, deplin stăpână în casa sa, dispozițiunile guvernului, privitoare la *formarea parohiilor, disființarea și afilierea lor.*

Biserica noastră în sensul paragrafului 3 al „Statutului organic“, are dreptul a declara de materă o filie, care cu observarea formelor prescrise e în stare a îndeplini condițiunile cerute în paragraful 1 al Statutului numit.

Biserica — independent de influențe străine — poate înființa parohii, acolo unde are credincioși.

Pe baza proiectului din chestiune însă ministrul își arogă dreptul de a zice un fel de „veto“ la decizia bisericii.

Ministrul adevă pe baza §. 2. poate nega întregirea venitelor preoțești a unei comune bisericesci, nou înființate din partea organelor bisericesci, — cari mai bine își cunosc lipsele, — dacă nu va afla din destul motivată înființarea acelei parohii noaue.

Iar în sensul paragrafului 15 ministrul poate cere dela autoritatea bisericască să sisteze independența unei comune și să o afilieze la alta, dacă numărul credincioșilor este nensemnat și din acest motiv nu află justificată susținerea unei parohii de sine.

Dar biserica nu poate fi condusă în afacerile ei de considerațiuni străine de cercul seu, — mai ales în asemenea chestiuni are să țină cont de trebuințele reclamate din partea credincioșilor, pe cari nu-i este ertat a-i abandona, și cărora este datoră a le îndeplini toate lipsele sufletesci.

Chiar și *prescrierea calificațiunii preoților* este un amestec, deși prin aceasta se intenționează ridicarea nivelului clerului; numai cât calificarea preoțimeii este un drept rezervat exclusiv bisericilor.

Biserica noastră d. e. admite primirea la cursurile clericale a tinerilor cu pregătiri de 6 clase medii și adevseori a avut ocaziune a esperia, ca și tinerii cu asemenea pregătire au devenit harnici îndepliniți ai chemării lor preoțești. A le detrage acum întregirea venitului nu ni se pare just.

Cel mult ar putea enființa autoritatea bisericască cu considerare la situațiunea îmbunătățită, că pe viitor petenții, cari vor avea de a fi primiți în cursurile teologice să documenteze absolvarea de 8 clase medii.

Ministrul indică în proiectul său, că clerul nostru va primi un ajutor anual de preste 911.000 fl.; dar a-

ceasta s'ar întempla numai într'un viitor îndepărtat, când întreg clerul nostru ar avea pregătirea de 8 clase medii.

Ministrul însă — cunoscând situațiunea de azi — poate totmai cu considerare la noi — a sărit dela maximumul de 800, respective 600 fl. la minimumul de 400, respective 300 floreni pentru toți preoții, cari n'au 8 clase. În cazul acesta majoritatea preoților ortodocși români — fiind fără pregătiri de 8 clase — ar rămânea neajutorată, sau i s'ar da o sumă întregitoare nensemnată, chiar și în cazul, când proiectul de lege ar fi acceptabil din celelalte puncte de vedere.

Minimumul de 300, respective 400 fl. îl justifică ministrul cu analogia altor țeri, unde asemenea nu-i măi mare ca 400—500 fl. Dar — abstrăgând dela aceea, că în acele țeri un asemenea minimal este de tot rar, pe când la noi majoritatea preoților va avea minimumul, — ministrul a avut de sigur în vedere clerul catolic din alte țeri, — care precum se știe — stă sub votul celibatului, și prin urmare preotul este singur, fără familie, deci și fără cheltuieli mai mari. Proiectul din chestiune însă intenționează a ajuta preoții bisericilor ortodoxe, ai confesiunii calvine, luterane și a rabinilor oarei. Toți aceștia sunt căsătoriți și deci susținerea familiei pretinde erogațiuni mult mai mari.

Afară de aceea minimumul sau maximumul este stabilit și nu crește prin adause ulterioare după nui de serviciu, prin cuincuenalii.

Un preot deci nu va putea ajunge nici când la salariul, care îl are d. e. un profesor gimnasial sau alți asemenea oficiali la începutul carierei, de 1200—1400 fl. Și cu cât este activitatea unui preot conștientos mai nensemnată, ca a unui profesor etc. ?

Statul putea ajuta preoțimea bisericilor, dacă îi oferea ei milioanele, ce azi le dă purtătorilor de matricule, contra cărora se aud plângeri generale; și bisericile de sigur îi făcea serviciu poate mai bun, lăsându-se și mai departe în mâna lor matriculele, ca documente de stat.

Dar ceea-ce pe baza proiectului present se promite bisericilor, este puțin, și — după cum cu drept cuvânt afirma consistoriului luteran sășesc din Sibiu în reprezentațiunea sa către ministrul cultelor — nu corespunde de loc acelei părți din motivarea generală, unde ministrul susține, că satul ungar nici în privința dotării clerului nu mai poate rămânea îndărăptul statelor apusene.

Un gravamen al bisericii contra purcederii guvernului în afacerea îmbunătățirii stării materiale formează și împrejurarea, că guvernul după ale noastre cunoștințe

n'a consultat și autoritățile supreme bisericesci și n'a cerut nici barem opinia lor. Tot ce a făcut este, că a cerut de la biserică să-i procure datele necesare privitoare la dotațiunea preoției. Guvernul însă în sensul articolului de lege XX din 1848 era obligat a prezenta dietei asemenea proiecte „a felekezetek hallgatá-ával”, cu ascultarea prealabilă a confesiunilor. Aceasta nu s'a întâmplat față de bisericile, pe cari le privește proiectul actual.

Și aceasta desconsiderare nu e generală, căci vorbind ministrul în motivarea generală despre regularea congruei bisericii romano-catolice „care stă pe o bază de drept deosebită” susține, că aceea se va regula după „confelegerea prealabilă cu dignitarii bisericii, cu episcopatul, pe baza dreptului de suprem patronat”.

Această înțelegere de fapt și decurge.

Este adevărat, că Majestatea Sa Regele apostolic posedă dreptul de patronat față de episcopatele catolice și probabil, că acel drept îl exercită pe calea guvernului său responsabil; dar nu credem, că statul, — ca atare, — să aibă dreptul de patron față de întreaga biserică româno-catolică, și mai ales față de parohiile din chestiune.

În general statul, trebuie să fie de o potrivă față de toate bisericile. Altcum cum rămânem cu „*aequalitas Jurium ac Libertatum*” din articolul legii religioase ardelene LIII din 1791 (adus în urmă diplomei Leopoldine din 1691). Această lege a fost recunoscută și recipiată prin articolul legii ungare XLIII din 1868, §-ul 14.

Iată ce zice acest paragraf:

„Toate acele legi, cari statorcesc liberul exercițiu al religiunii și libertatea ocărmuirii autonome a societăților religioase, bisericilor și autorităților bisericești legal recipiate de pe teritoriul Ardealului și al odin oară așa numitelor părți ungurene, precum și egala îndreptățire a acelora, referințele reciproce și cercul lor de competență: — se estind și asupra bisericii greco-și armeno-catolice precum și asupra bisericii greco-ortodoxe.”

Cu drept cuvânt deci putem protesta contra impregiurării, că nici după declararea egalei îndreptățiri a tuturor bisericilor, nu se aplică față de toți aceeași măsură.

Ba ministrul merge în catolicismul său atât de departe, încât consecuent numește pe romano-catolice biserica = *egyház*; iar pe noi și pe ceilalți, cari îi privește proiectul, *confesiuni* = *válásfelekezetek*, cari s'au născut mai târziu. (?)

Ar fi de dorit, ca în cele teoretice să rămâne d-l ministru pe terenul dreptului criminal și să nu devieze pe terenul teologie; și astfel să înceteze acest vechiu gravamen, numindu-se fie-care corporațiune religioasă creștină în deosebi biserică, împreună cu cea romano-catolică; sau apoi să se tituleze toate în special *confesiuni* și la oaltă luate se formeze *biserica*.

Ministrul mai ales e dator să întrebuițeze aceasta, căci el este al țerei întregi și pelângă aceea este în sensul articolului XX din 1848.

Paragraful 11 încă nu-i nesecepționabil. Așa în punctul 8 se zice „că în emolumentele preoției este a se considera plusul, escedentul venitelor bisericești locale, întru cât acela poate fi folosit în sensul normelor existente pentru dotațiunea preotului”.

Acest punct ușor poate fi esplicat în defavorul independenței bisericești, mai ales că §-ul 12 dispune, că „modalitățile fasonării și justificării venitelor și erogațiilor preoției se statorcesc ministrul de culte”.

Bastat pe acest paragraf ministrul ușor poate să ceară, ca el, sau organele sale subalterne, să revizuiască și esamineze raționările întregi ale bisericești, ca să se convingă dacă într'adevăr este ori nu este escedent, care ar fi să se dea proiectului, ca astfel să scadă cvota ministerială.

Ori apoi fondurile destinate anume pentru dotarea preotului ar trebui să fie continuu expuse amestecului

organelor civile, sub pretextul de a se convinge, că oare nu se dă din el preotului prea puțin, etc.

Dispozițiunea paragrafului 6. în sensul cărnii „numai un astfel de preot poate reflecta la întregirea venitului fie până 800 fl., fie până la 400 fl., care documentează, că este cetățean ungar”, — nu ne privește pe noi. Acela are în vedere mai ales pe rabinii Ovreilor, cari își recrutează clerul din bărbați veniți din Germania și mai ales din Galizia. Aceasta o fac cu deosebire Ovreii ortodoksi, cari n'au în patrie școală superioară de rabini. Aceștia vor fi deci necesități la cas de acceptare a proiectului ași înființa institut propriu, ori ași educa surescena în institutul neologilor dela Budapesta, unde devin totodată maghiari mai șoviniști, ca Maghiarii.

Pe lângă cele espuse până acuma noi velem o purcedere reavitoare din partea ministrului și în impregiurarea aceea, că insistă a regula dotațiunea clerului acatolic separat și mai înainte de regularea congruei catolice.

Ministrul — ce-i drept — motivează aceasta cu cuvântul, că afacerea congruei prea se amână și deosebitul raport dintre biserică romano-catolică și stat crează greutatea la definitivă ei regulare. Noi însă considerăm acest motiv ca un pretext, ca o apucătură diplomatică, din partea ministrului mai ales, că putea să mai amâne prezentarea proiectului din vorbă pe altă oasiune.

Adevăratul motiv va fi următorul.

Ministrul bine știe, că cea mai puternică biserică din țară este cea rom.-catolică. Episcopatul acesteia — de sigur — ar fi făcut guvernului mare și simțită opoziție față de proiectul vătămător și în multe puncte foarte injurios. De opoziția acestui episcopat ministrul trebuia să țină cont, căci are respect de el; pe când cu relele bisericești — crede — că va reuși mai curând cu planurile sale, fiind acele mai slabe și mai puțin considerate, ba întru cât privește pe naționalități, guvernul nu prea vrea să țină cont de loc de justele lor așteptări. În special bunăvoința guvernului față de biserică ortodoxă română o cunoaștem din chestiunea ajutorului de 24.000 fl., de care biserică la 1885 a fost necesită să abzică.

Peste tot proiectul din chestiune cuprinde o insultătoare nencredere față de capii bisericești și față de organele bisericesci.

Autoritatea bisericești este peste tot numai un mijloc în mâna guvernului; țeranul român ar zice: — o „*slugă la dârloaga*”. Ea are să facă multe pregătiri prealabile, din cari ministrul cultelor va avea să tragă concludsiunile finale.

Ori-cine va ceti întreg proiectul, va rămânea la urmă cu impresia acestei nencredere jignitoare, care ni-se pare în special îndreptată în contra capilor bisericești noastre ortodoxe române.

Această deducțiune o putem face cu atât mai vârtos cu cât șcim, că guvernul intenționează a îmbunătăți starea materială a preoției reformate magiare. Dar a lua numai plângerile acelora în considerare nu putea. Așa ne-a cuprins și pe noi în proiect, însă cu rezervația mentală, ca deoparte să ne astupe gura, și să nu mai putem zice lumii, că „nu ne ajută”, iar de altă parte, ca prin adausele sale materiale să ne înlănțuească, ținând astfel a ne umili și retrage dela apărarea drepturilor naționale ale poporului nostru român.

Interesele clerului ortodox român au fost până acuma strict legate de interesele poporului român. A slăbi această legătură și a pregăti chiar rumperea ei, este o primejdie națională, pe carea de sigur nime n'o dorește, afară de binevoitorul guvern ungar.

Noi însă datorință avem a pune stavilă acestei buvinevoite.

Sărăcia este — ce-i drept — o mare pedecă pentru progresul unei corporațiuni, unui popor, dar apoi totuși — *putând rămâne independentă* — e mai de preferit o sărăcie liberă, decât o bogăție cu scâlăși.

Sărăcia este în cele din urmă un bun motor de a nișii spre îmbunătățirea situațiunii și această stare îți însușă totdeauna un indemn spre luptă, spre progres, spre îmbunătățirea sorții. Și o corporațiune, un popor, care e cuprins de asemenea porniri, are viitoru.

Din contră o bunăstare, o îmbogățire, mai iute este aplicată a te duce în brațele desfrânărilor și îmbuibărilor, cari causează moartea nu numai a unei familii, ci a unui neam întreg.

Bogăția, luxul, desfrânarea etc. sunt lucruri mai periculoase pentru existența cui-va, ca și sărăcia.

De alt-um nu numai noi avem impresia, că proiectul din chestiune arată multă nencredere mai ales către biserica noastră, ci și alte cercuri noave nu tocmai binevoitoare au ajuns la același rezultat. Așa d. e. ziarul catolic „Magyar Allam“. Iată ce scrie acest ziar în unul din numerii a. e. :

„Cum că acest proiect s'a făcut numai în favorul protestanților, o destăinuiesc §. 9, care pe temeiul unor acuse ridicate în chip de tot general hotărăse, când subtrage guvernul ajutoriul, rezervându-și dreptul de a judeca asupra delictului moral al parohilor și asupra purtării lor contrare statului, și ași validita voiața sa proprie chiar și atunci, când autoritatea bisericească superioară în viața morală și în patriotismul preotului provăzut cu ajutor nu găsece nici o faptă, carea să se poată pedepsi în sensul canoanelor. Vor avea deci trecere notarii, pretorii și fispanii denunțianți. Sermanul preot oriental nu va putea să bea nici un pahar în veselie așa cât prin aceasta să nu se dea în mâinile notariului comunal, nu va putea să rostească critică asupra politicei guvernului, fără de a-și risca prin aceasta ajutoriul dela stat. În ministeriu vor înființa o secțiune polițială-morală și politică spre a controla pe parohi. Numai calvinii vor putea să se bucure; pe ei de cum va nu-i vor denunța credincioșii proprii, nu-i va controla nimeni; cei 1206 pastori reformați vor putea să pipe fără de nici o grije; acestora nici nu le va împărți statul însuși ajutoriul și la singuratici, ci însăși confesiunea va primi și va împărți competența de o jumătate de milion“.

„Față cu arhierii greco-orientali proiectul cuprinde nencrederea cea mai mare, cănt presupune despre ei, că lasă neosândiți pe preoții lor chiar și în cazul, când acusa e întemeiată, și acestora statul le subtrage ajutoriul chiar și după sentența disciplinară achitătoare; prin urmare statul supracensurează afacerile disciplinare ale preoțimii gr-orientale și pedepsece și atunci, când autoritatea bisericească competentă în sentența sa disciplinară a declarat acusa de nentemeiată. Aceasta e o absurditate așa de mare, un amestec așa de nedrept în guvernarea internă a bisericii asigurate cu autonomie, încât ar vedea o lipsă mare de conștiință de sine, dacă preoții confesiunilor ar suplica pentru ajutoriul de stat. Că înfricoșată deprindere politică de justiție va fi aceea, când în numele statului vor pedepsi sub titlu de condunită contrară statului, oameni de aceea, pe cari judecătoria nu i-a osândit, n'a putut să-i osândească, pe cari propria lor superioritate disciplinară i-a achitat. Asta e tribunal secret venețian în ediție nouă. Acolo e senatul, aci judecători, cari rămân cunoscuți, judecă despre moralitatea și patriotismul acusatului, și acesta nu poate nici măcar să se apere, căci doară în conștiință nici nu ar fi iertat, să se dea ascultare denunțianților secreți, după ce autoritatea bisericească competentă l'a declarat de nevinovat“.

„E limpede, că singurul scop al proiectului e, că pe protestanți să-i premieze, iar pe greco-orientali să-i supună puterii guvernului. El e deci în adevăr continuarea politicii bisericesci, persecutarea unei biserici și favor pe sama acelor confesiuni, cari prin guvernele liberale fac servicii politicii lui proprii, intereselor lui proprii: pe sama protestanților.“

„Pe lângă aceasta prin politica bisericească au osebit religionea de stat, prin proiectul acesta earăși le leagă de oaltă; dar așa, că de acum înainte statul apasă mâna sa pe parohii tuturor cofesiunilor sărace. Trei mii șese sute de oameni inteligenți se prind iară în jug, se subordonează puterii politice, carea scie foarte bine chipul, cum are să prindă în mreaja sa toate straturile societății.“

„Parohi ai diferitelor confesiuni, cari sunteți neatârători, spuneți cu bărbăție părerea voastră; vă luptați în chip credincios pentru principiile voastre; voaule v'au croit cu acest proiect un mijloc de silire. Căpetați deci haină, iară perdeți dreptul vostru de acțiune liberă. Din contribuția tuturor civilor dau ajutoriul, dar pentru aceea guvernul totuși dispune cu drept nețermurit, ba chiar și în contra autorităților bisericesci competente. Estradau pe acești parohi micilor tirani sătenesci, notariilor și pretorilor, îndeamnă la denunțare pe inimizii personali; cu un cuvânt sistemul liberal aruncă în chip minunat rețeaua sa peste sermanii parohi ai confesiunilor. Guvernul aruncă băl în grumazii lor: le ia neatârnea.“

Iar într'un număr mai recent recent 39 — 11669 dela 18 Februaru n. a. e., vorbind despre deputațiunea reformatilor, care în 17 Februarie s'a prezentat la ministrul președinte și la al cultelor, adauge :

„Într'adevăr bani de a lui Iuda este fie-care crucer, pe care statul liberal îl dă pentru scopuri religioare. Aceasta o pot scii și protestanții, și dacă u'o sciu, vor esperia-o la congrua, ... vor vedea, că statul reclamă pentru ajutoriul dat influință; cu acela încătușează pe preoții singuratici și prin ei pe credincioși, și-i câștigă pentru scopurile sale“.

(Va urma)

Notițe de Igienă

(Continuare)

Materii de nutrire, cari conțin nitrogen. Acestea de regulă conțin o atare materie, cași albușul de ou și de aceea le numim materii albuminoase.

Materiile albuminoase sau care conțin nitrogen — laptele, carnea cașul s. a — sunt pentru aceea de lipsa omului, pentrucă este constat, că cu urinul se lapedă din corpul nostru zilnic 20 de grami de nitrogen; și acesta trebuie suplinit, dacă nu voim, ca să se mistuească țeseturile organelor corpului nostru. Cel mai însemnat mijloc de nutrire dintre materiile albuminoase, sau cari conțin nitrogen este carnea, a căreia a cincea parte o face albul — albușul de ou. — Și în lapte se află mult albumin în forma de caș, care se capetă la închegarea laptelui.

Dintre materiile de nutrire, luate din regnul plantelor mai mult albumin conțin, și ca atare sunt mai nutritoare, păstăioasele (păsula, mazărea, linteaa s. a.) mai puțin albumin conțin cerealele (grăul, orzul, ovėsul, și secara; cucuruzul vine în rând după postăioase).

Materiile și articli de nutrit, care conțin carbon, în inpreunare chemică ca hidrat, numite și hydrate de carbune (zăhar, unsoare s. a.) se folosesc în cantități, mari. Pentrucă carbunele în corp arde,

ca acid de carbune C_3O și se lapăda prin plămâni. Carbonele folosit de asemenea trebuie suplinit, pentru că corpul ar slăbi întru atâta, în cât nu ar mai fi capace de lucru. Individului, care seversesece lucru mai greu, îi trebuie și mai mult nutremânt, care conține carbune (carbogen), decât aceluia, care șede sau nu lucră, pentru că la lucru respective pentru prestarea aceluia se folosește mai mult carbune, ceea ce o scim de acolo, că omul lucrătorii lapăda prin plămâni mai mult acid carbonic, decât acela care odichnesce.

Cele mai multe materi de nutremint, conținătoare de hidrat de carbune le primim din lumea plântelor, unde carbunele e legat ca întăreala — scrobeală. — Această formează partea cea mai mare a cartofilor și o tuturor acelor cereale, din care se face făina. Zaharul de napi sau trestie, precum și zaharul de poame, sau struguri, sau lapte încă conțin hidrat de carbune.

Carbune mai conțin unsoarea animalelor, untul și deosebitele specii de oleiuri. De sine se înțelege, că apa formează parte constitutivă însemnată a tuturor materiilor de nutrire.

Cu ce materii se ne nutrim? Pentru ca omul să se nutrească sănătos, nu e de lipsă numai să-și stêmpere foamea, fără e de lipsă să-și aleagă nutremântul astfel, ca acela să conștie din albuminoase hydrate de carbune și sare în atari cantități, cât e de lipsă la corp, ca acela să rămână în putere și să prospereze.

Spre exemplu omul poate să-și astêmpere foamea numai cu cartofi, dar timp îndelungat numai cu cartofi nu poate exista, pentru că nu conțin materii albuminoase.

Esperința a învățat pe oameni cum să se nutrească, și de comun cel mai simplu sistem de nutrire, așa e combinat, ca în acela sunt toate substanțele, cari sunt de lipsă la nutrirea omului sănătos. Spre exemplu țeranul nostru se nutrește cu pâne, slănină, lapte, brânză, păsulă, ceapă ș. a. cari toate conțin materiile de lipsă la nutrire, ba ceapa mai ajută și mistuirii.

Când trebuie să nutrim mai mulți indivizi, precum militari sau lucrători trebuie să calculăm la fiecare din diversele materii de nutrit cât cade pe un individ, ca să rămână sănătos și să fie înd-ajuns nutrit?

Pregătirea mâncărilor. Nu este sănătos a mânca mâncări pregătite într-o formă, pentru că în urmă și mâncările cele mai bine pregătite le uresce omul, iar ca omul să se nutrească sănătos e de lipsă, că aceea ce mănca omul să mănca și cu plăcere. Mâncarea trebuie să fie pregătită cu gust și să fie ușoară la mistuit. Mâncările fără gust sau chiar cu gust rău cauzează aprinderi catarale de stomac și intestine, pentru că nemistuinându-se în stomac putrezesc.

Materiile de nutrire le facem mai mistuivere și mai cu gust prin ferbere și frigere. Legumele

prin ferbere le facem nu numai mai gustoase, ci și mai moi și prin urmare mai mistuivere în stomac. Ferberea sau frigerea cărnei nu numai pentru ușurarea mistuirii e de lipsă, fără prin ferbere sau frigere să nimicesc anumiții părâșiți, cari cauzează morhuri. Stomacul trebuie să mistuiască mâncările și să le aducă în o stare de jumătate fluide, pentru că numai așa le pot apoi mistui intestinele și să pot absorbi în sânge.

Dacă mâncările ajung în stomac în bucăți mari sau tari, acela nefiind în stare să le mistuiască și să le aducă în starea unui sirop gros, ele trec nemistuite și cu escrementele se departă din corp fără ca stomacul să le fie folosit; de aceea e de lipsă să ajutăm lucrul stomacului; și mâncările să le mestecăm bine încă în gură, spre care scop servesc dinții

Îngrijirea dinților. Bucatele prea reci sau prea calde atacă dinții, ba chiar și mucosa gurei și a gâtului, mai departe a înghițitoarei și stomacului, căusând morhuri serioase de stomac și dinți. Mai departe prin ținerea încurat a dinților susținem întregitatea acelor. Pentru că mâncările, ce rămân printre dinți putrezesc și atacă dinții. Lucrurile amintite cauzează multe neplăceri și dureri, și dacă nu ne adresăm cât mai curând la medic specialist, în urmă dintele se nimicesce. E de lipsă, ca cel puțin dimineața și sara să ne spălăm dinții cu apă curată cu ajutorul periei de dinți. Putem folosi și pulvere de dinți, dar atare că să nu atace dinții sau să-i sgărie. Cel mai bun pulvere de dinți este creta pulverisată sau carbunele de lemn pulverisat, la care putem picura câțiva picuri de oleu de mintă.

Dr. M. Pop

(Va urma)

Adunarea

ordinară de primăvară a reprezentanței Comunității de avere.

Adunarea aceasta s'a ținut Marți în 10/22 Martie în prezența comisariului guvernial, a Ilustrității Sale Dlui *E. Jakobffy*. La oarele 9 $\frac{1}{2}$ Presedintele comunității de avere, Dl *Ilie Curescu*, deschide adunarea, după ce se constată numărul suficient de reprezentanți, ca să se poată lua decisiuni valide. Numărul reprezentanților prezenți a fost 95. Îi se dă cuvântul reprezentantului *Iuliu Musta*, care face întrebarea, că cu ce drept sunt alți și unii notari în reprezentanța comunității de avere? Presidiul îi răspunde, că dreptul de protestare în contra alegerii vr'unui reprezentant îl au alegătorii unei comune, în care e ales respectivul, iar verificarea reprezentanților aleși cade în competenții comisariului guvernial. Presidiul nu are cunoștințe să fie întrat astfel de proteste, prin urmare asupra interpelării Dlui I. Musta nu se poate delibera.

Se purcede la alegerea președintelui și a comitetului comunității de avere. S'au ales parte cu aclamațiune, parte cu majoritate absolută de voturi de președinte Dl *Ilie Curescu*, de vicepreședinte *Patriciu Drăgălina*, membrii în comitet protopresbiterul *Mihail Popoviciu*, *Ioan Schram*, *Ioan Moater*, de suplenți *Zah. Miulescu*, *Nic. Aldea*, *Al. Zigris* și *P. Brancoviciu*.

Dările de samă despre dispozițiile și întâmplările mai însemnate dela ultima adunare încoaci — s'au luat fără vr'o observare la cunoștință.

Socoțile anuale și inventarile Comunității de avere și ale fondului caselor pro 1897 s'au aflat în toată regula și bázându-se pe raportul comisiunei de revisiune, adunarea generală le aproabă unanim.

Preliminariul suplitoriu pe 1898, prezentat de comitetul Comunității de avere, s'a primit.

Intregirea comisiunei de revisiune pentru 1898 s'a întregit cu domnii *Stefan Luianoviciu*, și presbiterul *Mihail Blidariu*.

Eshaurindu se ordinea de zi, ședința se închide.

Adunarea

despărțământului învățătorilor gr. or. din tractul protopresbiteral al Lugoșului.

Despre decursul adunării învățătorilor români gr. or. din tractul Lugoșului, care s'a ținut în 5/17 Martie în opidul Lugoș, — ni se scriu următoarele:

Ca în totd-una, așa și de astădată, membrii despărțământului Lugoș s'au prezentat aproape toți, afară de trei, cari din cause binecuvântate au absentat dela adunare, și așa am avut fericirea a vedea cum 26 de învățători în frunte cu vrednicul lor president, P. O. D. Dr. *George Popoviciu* în sfera lor de activitate își lămurăse ideile, își spun părerile privitoare la diferite chestiuni pedagogice și didactice.

Joi la oarele 9 a. m. toți membrii prezenți au asistat la actul chemării Duhului sânt, celebrat cu multa pietate de protopresbiterul tractului, P. O. Dr. G. Popoviciu. După terminarea actului divin, membrii se întrunesc în ședință, pe carea presidentul P. O. D. Popoviciu, o deschide prin o vorbire foarte acomodată și plină de învățăminte la adresa învățătorilor. Vorbirea presidentului a fost primită cu însuflețire. Se dă cetire apoi hârtiei Comitetului central ddo 21 Nov. 1897 Nr. 148, venită însă mai târziu la birou. Înainte de desbaterea în merit a obiectelor puse în vedere de Comitet, presiul suspinde ședința pntu ca membrii să se consulte asupra constituirii biroului pe anul 1897/8. Redeschizându-se ședința, membrii despărțământului aleg cu aclamațiune pe P. O. D. Dr. *George Popoviciu*, protopresbiter, de president, pe dl *George Joandrea*,

învătătoriu în Lugoș, de secretar, pe dl *Nic. Ianculescu*, inv. în Găvojdia, de cassar, iar dra *Eva Agrin*, inv. a primit afacerile bibliotecii.

Privitor la punctul 3 din hârtia Comitetului central, unde se recomandă spre desbatere despărțământelor următoarele teme: 1) „Între cărțile didactice admise, cari sunt cele mai bune pentru școalele noastre populare din diecesă” și 2) „Dacă abecedariul de Iosif Moldovan și consoții, se poate admite ca carte didactică în școalele noastre populare” după o desbatere principială, membrii despărțământului aleg o comisiune în pesoanele membrilor: *Ioan Cozariu*, inv. Silha, *Ioan Vidu*, și *Constantin Liuba* învățători în Lugoș, cari primesc însărcinarea, ca până la adunarea procsimă a despărțământului, se vină cu rapoarte speciale în privința ambelor teme.

În conformitate cu § ul 6 din statute, se înscriu ca membrii noi următorii învățători și anume: *Mihail Simu*, *G. Pența*, *I. Stănescu*, *G. Sêrbu*, și *Ioan Muntean*. Tot cu aceasta ocaziune epitropul primar al bisericii gr. or. din Lugoș, dl *Vasile Cornea*, învățator pensionat, asemenea se înscrie de membru ordinar. Urmează acum la ordinea zilei afacerea enormelor taxe restante. După un raport al casariului *N. Ianculescu*, taxele restante se urcă la considerabila sumă de 933 fl. 50 cr. v. a. După o desbatere în merit se dă cetire listei restanțierilor, se decide licuidarea resp. ștergerea restanțelor dubioase, se provoacă fiecare membru a solvi până la adunarea viitoare a despărțământului taxele, cu cari rest-ază, iar cassariul la adunarea procsimă se vină iarăși cu raport în privința aceasta.

În ce privește augmentarea bibliotecii despărțământului, Dșoara *Eva Ogrin*, inv. în Lugoș, primesce însărcinarea a se adresa la diferiții autori și a face colectă pentru sporirea aceleia.

Cu privire la punctul 8 din hârtia Comitetului central, unde spune că averea Reuniunii în suma de 3780 fl. 32 cr. se află în deposit la Ven. Consistoriu diecesan, membrii despărțământului nu sciū hotărîrea formală, își rezervă însă dreptul a aduce cestiunea aceasta pe tap t la adunarea generală procsimă, ce se va ținea în Vêrșeț.

Trecând preste partea administrativă, urmează o prelegere practică din limba română ținută de dl *Constantin Liuba*, inv. în Lugoș. Prelegătoriu și-a luat de substrat al prelegerii sale declinarea substantivelor, pe carea pe basa unei piese de cetire o desvoaltă înaintea elevilor aduși anume spre acest scop. Desvoaltă diferitele casuri, arată diferența între ele, scoate în relief întrebările: cine, ce, a cui, cui, pe cine și ce, — scrie terminii necunoscuți pe tablă, face cu elevii sei repetiție în cor despre cele învățate, etc. Din însăși prelegerea, se vede, că prelegătorul, dl *C. Liuba*, este în posesiunea celor mai cardinale principii pedagogice, și că prin modul seu de predare limpede ușor și conform cu apersepsiunea

elevilor scie face și din gramatică un studiu plăcut elevilor. După unele observări făcute de membrii: I. Vidu, I. Muntean, Petru și I. Costescu și în urmă de presidiu, prelegerea se declară de deplin succasă.

A urmat apoi o disertație foarte instructivă și de o însemnătate deosebită pentru dezvoltarea moralității în popor. Dl Ioan *Jurca*, teol. abs. și învățătoriu în Lugoj în disertația sa intitulată „Catichisarea în școalele populare“, arată în colorii vii defectuositatea catichisării de azi, și ca o urmare naturală a acesteia lipsa de religiositate și moralitate în popor, face constatarea, că deși învățătorii actuali în urma pregătirilor nu tocmai suficiente în ale religiei, își dau toată silința se propună religie în școalele populare, totuși nu a învățătorului, ci a preotului chemare este, se propună acest studiu, carele în urma pregătirii lui speciale cu mai mare efect și cu mai bun rezultat va scie se inspire în elevi — viitorii sei fii sufletesci — sentimente religioase și morale. Nu numai firea lucrului, dar chiar și regulamentele noastre ne îndreptățesc, să pretindem, ca *preotul* se catichizeze. După ce mai accentuează importanța predicii în biserică, încheie disertația sa, carea a fost primită din partea membrilor cu cea mai mare însuflețire și satisfacție. După usul de până acum se alege o comisiune în persoanele membrilor *George Joandrea*, *Ioan Vidu*, și *Nic. Ianculescu*, cari primesc însărcinarea a veni la adunarea viitoare cu observările critice asupra acestui operat.

După amezai la oarele 2 s'a început ședința a doaua, urmând punctul 5 din program și anume o prelegere practică din geografie, ținută de Dșoara *Eva Ogrin*, învățătoare în Lugoj. Drept substrat al prelegerii s'a ales partea „Ungaria preste tot“ după manualul lui I. Dariu. Dșoara *E. Ogrin*, ca începătoare în ale didacticei și-a dat toată silința a se conforma principiilor didactice și metodice, ceea ce în unele locuri i-a și succes pe deplin. După unele observări critice făcute cu bune intenții din partea membrilor *I. Vidu*, *I. Muntean* și de presidiu, în cari se arată unele părți defectuoase, prelegerea se declară de reușită mulțămindu-i-se prelegătoarei pentru silința-i dezvoltată.

Punctul cel mai remarcabil în prestațiunile acestui despărțământ a fost fără îndoială disertația dlui *George Joandrea*, teol. abs. și învățătoriu în Lugoj, intitulată: „*Istoria și importanța ei*“. Autorul mâncând dela cuvintele cronicariului *Miron Costin* „*Nu sunt vremile sub cărma omului, ci bietul om sub vremi*“, desvoaltă teoria științifică a istoriei, arată, că toate fluctuațiunile omenesci, atât în fapte cât și în evenimente, toate revelațiunile, ce mințea, inima și spiritul omenesc le-a desfășurat în timp și spațiu drept eflux al caracterului și al capacității sale, constituie aceea ce numim istorie. Face deosebire între istoria filosofică și între istoria lu-

ată în sens comun, arată obiectele, ce le poate tracta istoria, modul de împărțire, formulele ei, precum cronice etc., pune pond deosebit pe pragmaticitatea ei, vorbește despre importanța istoriei naționale, atinge teoria scâlciață a îngâmfatului *Rössler*, vorbește despre critica istoriei, despre izvoarele și științele ei auxiliare și în urmă încheie cu cuvintele lui *Cicerone*, că „*Istoria este magistra vieții, lumina, adevărului, mărturia timpului și oglinda prevedinței*“. Disertația a avut un efect deosebit; ar fi de dorit, dacă s'ar da publicității. Operatul s'a dat spre cenzurare unei comisiuni compuse din membrii: *Ioan Jurca*, *M. Crăciun* și *N. Ioanovici*.

Urmând la ordinea zilei statorirea locului pentru ținerea viitoarei conferințe, membrii despărțământului unanim se declară pentru comuna *Jidoara*.

Ospeți la aceste conferințe am avut pe p. t. domni: *Dr. Stefan Petrovici*, adv., *N. Birăescu* paroh în Lugoj, *Iosif Bălan*, prof. în Caransebeș, parohii *Blajovan*, din *Hodoș*, *Voda*, din *Boldur*, inv. pens. *Petru Isac*, și preotul din *Moldova-noauă*, al cărui nume nu mi-l'am putut însemna.

Presidiul mulțămind atât disertațiilor și prelegătorilor, cât și tuturor membrilor acestui despărțământ pentru zelul și interesul arătat, declară conferința de închisă. Membrii despărțământului s'au depărtat cu deplină satisfacție nutrind speranța, că la aceeași pacinică lucrare comună, se vor întruni cât de curând în comuna *Jidoara*.

Raportorul.

Varietăți

Scire personală. Prea Sântia Sa Domnii Episcop diecesan, *Nicolae Popea*, a plecat Duminică dimineța, în 8 Martie a. c., cu trenul accelerat la Budapesta pentru de a lua parte la, ședințele resprezentanței fundației lui *Gojdu*; iară acuma Sâmbătă sara va sosi acasă.

„**Reuniunea pedagogică română din Bucovina**“. Frați noștri bucovinei fac mari progrese. Înființară „*Asociațiunea preoților ortodoksi*“ și s'au pus pe lucru și mai departe și acum ne sosese o noauă veste îmbucurătoare, că au înființat o „*reuniune pedagogică română*“. Statutele unei astfel de reuniuni sunt aprobate de guvern deja din 1893, însă în practică au fost puse numai acum, constituindu-se numita societate. În înțelesul statutelor sediul acestei reuniuni va fi în *Cernăuți*. Scopul ei este a) *întrunirea învățătorilor și a tuturor elementelor chemate a conlucra la prosperarea institutelor de educațiune și în instrucțiune și în genere pentru luminarea poporului român din Bucovina*; b) *cultivarea științelor pedagogice, teoretice și practice*; c) *respândirea și popularizarea principiilor naționale de educațiune și instrucțiune între popor*; d) *representarea intereselor școlii și a învățătorilor în marginile legii*. Pentru realizarea acestui scop reuniunea va ținea întruniri, va înființa biblioteci centrale și provinciale, va ținea prelegeri publice, dezvoltând interesul po-

porului pentru școală, meserie și comerț, va redacta un jurnal și în cazuri de lipsă va înainta la guvern petițiuni, în interesul înaintării progresului didactic.

Mulțămire publică. Biserica din comuna Iabuca fiind într-o stare foarte slab înfrumusețată; dar' cu ajutorul lui Dumnezeu venind în comună de toți iubitorii preot *Veniamin Bălan*, care ca fiu al comunei nu a întreprins a nu jertfi în interesul bisericii tot, ce i-a fost cu putință, și așa prin mijlocirea sa și a comitetului parohial și cu ajutorul credinciosului popor și a înțelegerii române din orașul Vêrșet s'au cumpărat 4 repizi și o cruce în prețiu de 50 fl. v. a. colectați de la următorii domni și doamne: Constantin de Iovanoviciu proprietariu mare în Salcița 5 fl., Singer Adolf mare proprietariu în Iabuca 5 fl., Dr. Popoviciu din Vêrșet 3 fl., Spătariu Cornel 3 fl., Dr. Aurel Olteanu 2 fl., Dr. Marcoviciu 2 fl., Pavel Corcea 2 fl., Dr. Petru Zepeneag 2 fl., Ioan Maleta 2 fl., George Nedelcu adv. 1 fl., Avram Maleta 1 fl., Ostoiciu Ivan 1 fl., Dalcoviciu 1 fl., Giga Andreoviciu 1 fl., Căiman 50 cr., Ioan Bauer 50 cr., Mekler Vilhelm 50 cr., Iulia Hiciu 40 cr., Toma Branco Dragiciu 30 cr., Vasa Dragiciu 20 cr., Sima Iorgoviciu 20 cr., ear din comuna Iabuca de la preotul *Veniamin Bălan* 1 fl., învățătorul *Savu Petroviciu* 1 fl., *Nicolae Bou* 1 fl., *Pau Bălan* 1 fl., *Sima Novac* 70 cr., *Mita Dega* 50 cr., *Măxim Bălan* 50 cr., primariul *Lazăr Barbu* 1 fl., notariul *Mihai Rapsehi* 50 cr., *Mesicichi George* comerciant 50 cr., *Mita Vișățchi* 50 cr.; *Vichente Suru* 50 cr., *Avram Barbu* 50 cr., *Pau Novac* 50 cr., *Iovan Dima* 20 cr., *Avram Pêrvu* 50 cr., *Ioan Novac* 20 cr., *Costa Novac* 10 cr., *Lazar Barbu jurat* 20 cr., *Măxim Savu* 50 cr., *Lazar Barbu* 50 cr., *Ignat Bojin* 50 cr., *Toma Bojin* 50 cr., *Iova Ranisau* 50 cr., *Petru Balan* 20 cr., *Milan Dega* 50 cr., *Nicolae Bălan* 50 cr., *Petru Bojin* 30 cr., *Iosom Vasilie* 20 cr., *Dimitrie Ranisau* 12 cr., *Ion Popoviciu* 20 cr., *Gligore Băsarabă* 50 cr., *Costa Vasilie* 20 cr., *Ioan Nicolae* 20 cr., *Adam Țiunea* 30 cr., *Nicola Savu* 50 cr., *Lazar Novac* 30 cr., *Ioția Gruia* 30 cr., *Iovan Barbu* 20 cr., *Ioan Cacovan* 20 cr., *George Barbu* 50 cr., *Avram Savu* 25 cr., *Iova Barbu* 30 cr., *Mita Balan* 50 cr., *Ileana Nermeșan* 15 cr., *Pau Barbu* 20 cr., *Iova Ranisau* 20 cr., *Ioția Mihaiu* 20 cr., *Nica Milan* 50 cr., *Mita Mihaiu* 20 cr., *Iovița Novac* 30 cr., Tot prin stăruința Sântiei Sale au dăruit Doamna preoteasă din *Cacova Iustina Pincu* și evlavioasele econoame *Iuliăna Picioane* și *Maria Picioane* la ușele sântului altariu perdele și pe analog un măsaie în preț de 5 fl. 50 cr. Deci primească susnumiții Domni și Doamne și pe aceasta cale cele mai sincere mulțămire. Dat în Iabuca în 23/II st. v. 1898. *Savu Petroviciu* Inv.

Mulțămire publică. Cu ocaziunea producțiunii teatrale arangiate de tinerimea gr. or. română din comuna *Șipet*, în 15/27 Februar a. c. pentru ajutorarea școlarii lor săraci de la școlile noastre gr. or. rom. a suprasolvit următorii domni: *Ilustra familie de Mocsonyi* 7 fl., 50 cr. familia *Vicențiu Babeș* 5 fl. 50 cr.; *Ilia Trăilă* avocat în *Oravița* 1 fl., *Silviu Colojoară* preot gr. or. *Sculea* 1 fl. 40 cr.; *George Virovaș* comerciant în *Șipet* 1 fl., *Otto*

Țeranu Șipet 40 cr.; *Adolf Bilich* notariu comunal, *Șipet* 80 cr.; *Dr. Fichter Ernő* medic comunal, *Șipet* 80 cr.; *A. Weis* arăndator de pământ, *Sculea* 1 fl., *Iritz Pál* comerciant, *Végvár* 80 cr.; *Löbl Ele* ispan 90 cr.; *Steiner Sandor* comerciant 1 fl. 80 cr.; *Vladimir Virovaș* casar comunal 50 cr.; *Venitul brut* 50 fl. 50 cr. *Spese* 21 fl. 97 cr.; deci rezultă un venit curat de 28 fl. 53 cr.; Aducând aceasta în publicitate primească ilustra familia de *Mocsonyi* și toți prea stimații domni, cari au contribuit, profunda mulțămire, în numele tinerimii școlare gr. or. rom. *Șipet* în 9/21 Martie 1898. — *Nicolae Stoian* paroh gr. or. rom. pres. com. parohial. — *Toma Porumb* episcop bis. jude comunal.

Foaia pedagogică, ce de la începutul acestui an apare ca întreprindere separată a profesorilor seminariali *Dr. D. P. Barcian*, *D. Comșa*, *Dr. P. Șpan* și *Dr. I. Stroia*, în nr. 6 are următorul cuprins: Treptele formale ale învățământului, de *Dr. P. Șpan*. — Modele de lecțiuni de *Ioan Pavel*, învățătoriu. — Sentințe pedagogice, adunate de *I. Dariu*. — Informațiuni. — Felurimi.

Almanah portativ. Învățătoriu din *Recița-montană*, de *Ioșif Velcean*, s'a rezolvat a eda pe anul viitoriu școlariu 1898/99: „*Almanahul portativ al învățătoriuului român.*“ Pentru realizarea acestui plan a adresat inteligenței române un apel, în care arată motivele, cari l-au îndemnat să se apuce de acest lucru într'adevăr bun, și felul cum crede, că-l va duce la capăt.

Prospectul asupra materialului, ce se va tracta în „*Almanahul*“ proiectat este următoriu: I. Partea tehnică, în această parte se vor tracta: a) Cestiuni cronologice, genealogice, calendaristice, tipicale, economice, postale și telegrafice; timbrele și tacsarea documentelor, precum și alte referințe de interes și tractate în mod cât mai sistematic. b) Cestiuni școlare, atât pentru școala de toate zilele, cât și pentru cea de repetiție, precum planul de învățământ întocmit pe luni și săptămâni pentru fiecare clasă, respective an de școală; împărțirea oarelor pentru 6 sau 3 clase, 4 sau 2 clase și — în fine — numai pentru o clasă; consemnarea și clasificarea pentru două semestre a elevilor înscriși; conspectul general asupra cercetării și clasificării; statistica după ani, gen, religioasă și naționalitatea elevilor înscriși, precum și alte date strins legate de activitatea zilnică a învățătoriuului. c) Șematismul Metropoliei române gr. or. și gr. cat. din patrie cu diecesele, consistoarele, senatele, sinoadele, instituturile și protopopiatele sale, întocmite în liniiamente generale. d) Șematismul Reuniunilor, a învățătoriuului rom. gr. or. și gr. cat. — din susnumitele metropolii — deosemena în liniiamente generale, accludându-se fiecărei reuniuni și raportul despre activitatea ei în anul expirat, precum și alte date, ce ar putea servi drept motive spre a ne forma un tablou cât mai sincer despre starea actuală a respectivei Reuniuni. II. Partea literară. În această parte se proiectează: a) Tractate: religioase-morale, istorice, etnografice, igienice, economice, beletristice, diverse ca: poesii etc., precum și toate acelea, cari sunt de interes și ocure ca mijloace de perfecționare pentru ori și care ram de știință, dar cu deosebire cari cad în sfera de activitate a învățătoriuului. b) Tractate pedagogice din: istoria pedagogiei, metodică, educațiunea în familie, în școală și cea după eșirea din școală, prelegeri practice, precum și tot felul de scrieri referitoare la pedagogie ori școală. c) Teme, respective întrebări pedagogice, pentru anul viitoriu, drept impuls spre lucrare și pe cari ori și care om de școală se le poată lucra.

Convocare.

Spre a satisface dispozițiilor §-lui 42 din statutul organic, convoc și dechiar prin aceasta de convocat sinodul protopresbiteral ordinar al Caransebeșului pe ziua de *Joi în 26 Martie a. c. st. v.* la 10 oare a. m. în edificiul școlii confesionale gr. ort. rom. din Caransebeș, deci P. T. domnii deputați sunt poftiți a participa.

La ordinea zilei:

1. Verificarea alegerilor supletoare.
 2. Raportul general despre starea protopresbiteratului.
 3. Bugetul anului curent.
 4. Inventariul cancelariei protopresbit. pro 1897.
 5. Rațiociniul anului 1897.
 6. Alegerea unui asesor suplent în scaunul protopresbiteral.
 7. Interpelațiuni.
 8. Propuneri.
- Caransebeș în 11 Martie 1898.

Andrieu Ghădiu
protopresbiter.

Posta Redacțiuni

Dlui N. P. în F.: Numai trimițându-ne icoana aici, vă putem da informațiuni.

Bibliografie

Risete și zimbete de T. V. Gheaja. Gherla; editura, proprietatea și tipăriul Tipografiei „Aurora” A. Todoran. 1889. Aceasta broșură, ce constă numai 30 de cr., conține aproape 300 de glume, anecdote etc. interesante.

Licitațiuni minuende

Pe baza încuviințării Venerabilului Consistoriu diecesan dtdo 22 Noemvre 1897, Nr. 3883 B. se escrie licitațiune minuendă pentru repararea acoperământului bis. gr. ort. rom. din comuna **Têrnova**, protopresbiteratul Bocșei-montane cu prețul de esclamare 206 fl. 14 cr. v. a.

Licitațiunea se va ținea în edificiul școlii în 25 Martie 1898. Planul și specificațiunea de spese și măsuri se pot vedea ori și când la oficiul parohial din loc.

Interprinzătorii se vor presenta în aceasta zi în fața locului, unde li se vor face cunoscut condițiunile lucrului având a depune vadiul de 10%.

Numai oameni probați esperți și de omenie se vor primi ca licitanți.

Têrnova la 18 Ianuare 1898. 2—3 [11]

Ioan Turnea
președ. com. par. și paroh

Constantin Gispui
not. com. par.

Cu referință la ordinațiunea Venerabilului Consistoriu diecesan din Caransebeș dtdo 20 Martie 1897, Nr. 822

B. ex 1897, comuna bisericeacă resăriteană română din **Măidan**, protopresbiteratul Orăviții, escrie prin aceasta concurs de licitație minuendă pentru renovarea sântei biserici și acoperirea ei cu aramă cu prețul esclamării de 3142 fl. 62 cr. v. a.

Licitațiunea se va ținea în comuna Măidan la 25 Martie (6 Aprilie) 1898 p. m. în locul destinat de comitetul parohial.

Interprinzătorii, cei ce doresc a lucra, sunt poftiți a se presenta în ziua amintită, unde li se vor arăta condițiunile lucrării, avânt a depune vadiul de 10% din prețul esclamării, care poate fi ori în bani gata ori în hârtii de valoare și care vadiu se va păstra în casa biserici până la colaudare.

Măidan în 16/28 Februarie 1898.

Din încredințarea comitetului parohial.

[10] 3—3

Oficiul și epitropia
parohială.

Concurs

În conformitate cu decisul Venerabilului Consistoriu diecesan dtdo 29 Ianuarie a. c. Nr. 329 se escrie prin aceasta concurs pentru ocuparea postului de capelan pe lângă neputinciosul paroh Nicolae Goanță, în comuna de clasa III-a din **Moceris**, în protopresbiteratul Mehadiei, cu termen de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

Jumătate din toate venitele parohiei susamintite și anume din:

1. Salariul anual de 200 fl. v. a. în care se cuprinde birul preoțesc, rugăciunea moașei, înmormântările, umblarea cu icoana la Nascerea Domnului, la Botez, la praznice și alte datorințe preoțesci.
2. O sesiune parohială de 32 jugere 800□.
3. Venitul stolar a funcțiunilor preoțesci îndatinat și în urma
4. Cortel în natură.

Doritorii de a ocupa acest post au ași substerne recursele lor instruate conform statutului organic și regulamentului pentru parohii, adresate comitetului parohial, la Prea On. Domn protopresbiter tractual Mihail Popovici în Orșova, până la termenul îndegtat, și amăsurat §-lui 18 din aceleaș regulament, pre lângă prealabila încunoscințare a protopresbiterului concerninte, a se presenta în vre-o Duminecă sau serbatoare în biserică, spre a-și arăta desteritate în cântare și oratorie.

Alegea se va ținea în Dumineca procsima după espirarea termenului de concurs.

Moceris în 4 Martie 1898. 1—3 [12]

Ioan Novacovicu
președ. com. par.

Dionisie Badiu
not. com. par.

În înțelegere cu mine: *Mihail Popovici* protopresb.